

Ärendet

Tillsyn av kommunal vuxenutbildning i Töreboda kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Töreboda kommun att senast den **15 september 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen. Om Töreboda inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Töreboda kommun ska vidta följande åtgärd

1. Se till att de nationella proven används och genomförs i enlighet med författningarnas krav och på det sätt som anges i lärarinformationen för provet. (4 kap. 10 och 10 a och b §§ Förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning i dess lydelse enligt SFS 2017:1109 samt 3, 18 och 19 §§ Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:19) om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat)

Redovisning av åtgärd

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:9868) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2025 en tematisk tillsyn för att kontrollera om de verksamheter som ingår i tillsynen uppfyller kraven i författningarna beträffande att nationella prov används och genomförs i kurser på gymnasial nivå där nationella prov är obligatoriskt. Tillsynen avgränsas till de kurser som huvudmannen bedriver i egen regi.

Tillsynen av kommunal vuxenutbildning Töreboda kommun har genomförts genom besök i verksamheten den 2 april 2025. Som en del av tillsynen har intervjuer med lärare och rektorn genomförts. Vidare har dokumentation granskats bland annat uppgifter gällande elevers deltagande i de nationella proven. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

De nationella proven används och genomförs

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av det skriftliga underlag som Skolinspektionen har tagit del av samt av intervjuer med lärare och rektorn framgår att de nationella proven genomförs i samtliga kurser i engelska och matematik på gymnasial nivå där det är obligatoriskt. Både av dokument och intervjuer framgår att samtliga prov och delprov i engelska och matematik genomförts under hösten 2024 och att det finns en planering för genomförandet av nationella prov för de kurser som pågår under våren 2025. Dock framgår av intervjun

med lärarna och rektorn att det förekommer att elever som läser kurser på gymnasial nivå i ämnet svenska får genomföra utgångna prov som inte längre omfattas av Skolverkets sekretess. Dessa prov är inte längre giltiga som nationella prov och kan inte rapporteras in till statistiska centralbyrån. Detta förekommer främst då läraren bedömer risk för fusk. I regel handlar detta om att 1–2 elever av 5 elever varje kursomgång får göra prov som inte längre är giltiga nationella prov.

Vidare framgår av intervjuerna med lärare och rektorn att lärarinformationen för respektive kursprov generellt sett följs, exempelvis vad gäller att uppsatsdelar skrivs på digital enhet eller att lärare alltid närvarar vid de muntliga delproven. Emellertid framgår det av intervjuerna att lärare inte alltid följer samtliga instruktioner i lärarinformationen till respektive kursprov. De prov som skrivs på digital enhet avidentifieras inte enligt instruktionerna i lärarinformationen. Enligt lärarna beror detta på att det är få elever som skriver provet. Dock framgår av både intervjun med lärare och inskickad dokumentation att det vid ett par tillfällen inte endast handlat om enstaka elever som genomfört provet utan omkring fyra elever som deltagit vid ett visst tillfälle.

Rättslig reglering

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska nationella prov användas inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i de kurser som anges i 10 a § och inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. Syftet med proven är att stödja betygssättningen. När nationella prov används ska eleverna delta i alla delar av proven. Rektorn får besluta att en elev inte behöver delta i ett nationellt prov eller i någon eller några delar av ett sådant prov, om det finns särskilda skäl. (4 kap. 10 § förordningen om vuxenutbildning i dess lydelse enligt SFS 2017:1109)

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska vidare nationella prov användas inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i engelska kurserna 5 och 6, matematikkurserna 1–4 och svenska kurserna 1 och 3 eller svenska som andraspråkskurserna 1 och 3. Proven ska vara uppdelade i delprov som genomförs på vissa dagar eller under vissa perioder. (4 kap. 10 a § första och andra styckena förordningen om vuxenutbildning i dess lydelse enligt SFS 2017:1109)

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska eleven skriva uppsatserna i de nationella proven i engelska och svenska eller svenska som andraspråk inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå på dator eller annan digital enhet. Rektorn får besluta att eleven inte behöver skriva uppsatserna i proven på dator eller annan digital enhet, om det finns särskilda skäl. (4 kap. 10 b § förordningen [2011:1108] om vuxenutbildning)

Av Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:19) om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat framgår att bestämmelser om nationella prov finns bland annat i 4 kap. förordningen om vuxenutbildning.

Enligt Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat ska eleverna genomföra ett prov på det sätt som anges i lärarinformationen för provet. (19 § Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat)

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att nationella prov inte alltid genomförs i enlighet med författningarnas krav, då det i kurser i ämnet svenska förekommer att gamla nationella prov som inte längre är giltiga som nationella prov används. Vidare visar utredningen att lärarinformationen för de nationella proven inte alltid följs, då de digitala elevlösningar som ska avidentifieras inte har avidentifierats. Skolinspektionen bedömer därför att Töreboda kommun inte lever upp till författningarnas krav inom denna del.

Område utan konstaterad brist

Elever deltar i alla delar av ett nationellt prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av det skriftliga underlag som Skolinspektionen har tagit del av samt av intervjuer med lärare och rektorn framgår att de nationella proven ses som obligatoriska av såväl lärarna som rektorn. Samtliga elever förväntas delta i alla delar av ett nationellt prov i de kurser där det är obligatoriskt. Av såväl det skriftliga underlaget som av intervjuer med lärarna och rektorn framgår att rektorn inte har fattat något beslut om att elev inte behöver delta i ett nationellt prov eller i någon eller några delar av ett prov.

Rättslig reglering

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska nationella prov användas inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i de ämnen på de nivåer som anges i 10 a § och inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare i de kurser som anges i samma paragraf. Syftet med proven är att stödja betygssättningen. När nationella prov används ska eleverna delta i alla delar av proven. Rektorn får besluta att en elev inte behöver delta i ett nationellt prov eller i någon eller några delar av ett sådant prov, om det

finns särskilda skäl. (4 kap. 10 § Förordningen om vuxenutbildningen i dess lydelse enligt SFS 2017:1109).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Maja Beckman

Beslutsfattare
Signerat av: Maja Beckman

X Verica stojanovic

Föredragande
Signerat av: Verica Stojanovic